

RAJONO DARBO ŽMONĖS NEPAPRASTAI DOMISI DRAUGO N. CHRUSČIOVO KALBA, PASAKYTA SNO GENERALINĖS ASAMBLĖJOS XV SESIJOJE

V Visu šalių proletarai, vienykitės!

LIETUVOS KOMUNISTŲ PARTIJOS

KUPIŠKIO RAJONO KOMITETO

IR RAJONO DARBO ŽMONIŲ

DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

STALINO KELIU

Eina nuo 1946 metų

Kupiškis,

1960 m. rugsėjo 28 d.

Trečiadienis

Nr. 76 (1457)

Kaina 15 kap.

NIUJORKAS. N. Chruščiovas kalba Tarybų Sąjungos, Amerikos ir kitiems užsienio laikraščių, radijo ir televizijos korespondentams. Iš dešinės į kairę: draugai Todoras Živkovas, N. S. Chruščiovas ir G. Georgiu-Dežu. Nuotrauka specialaus TASS'o fotokorespondento V. Jegorovo (Nuotrauka priimta fototelegrafu).

...Mums tenka gyventi andringiausiu, bet užtat puikiausiu žmonijos vystymosi laiku, ir ateities žmonės mums pavydės.

...Jeigu tautos aktyviai kovos, siekdamos surišti rankas militaristiniams, monopolistiniams sluoksniams, taika gali būti užtikrinta.

(Iš N. Chruščiovo kalbos Suvienuytųjų Tarybų Organizacijos Generalinės Asamblėjos XV sesijoje).

ŠIŲ METŲ SPALIO 1 IR 2 DIENOMIS, šeštadienį ir sekmadienį, Kupiškėje vyks rajono žemės ūkio paroda ir

DERLIAUS ŠVENTĖ.

Derliaus šventė — didelė žemdirbių šventė. Šventėje kviečiami dalyvauti visi žemdirbiai, rajono darbo žmonės.

Laimė gyventi Tarybų šalyje

Mes, antrosios laukininkystės brigados nariai, sėkmingai nuėmėme brandų javą. O derlius tikrai gausus. Iš viso grūdinių kultūrų pasėlių ploto gauta daugiau kaip po 20 cent grūdų iš ha.

Kolūkio žemdirbiai nepaprastai darbštas. Jie su didžiausia meile augina javą, trokšta taikos. Štai kodėl dabar kolūkiečiai iš širdies pritaria Tarybinės vyriausybės taikiai politikai. Nėra kolūkyje tokio žmogaus, kuris nebūtų susipažinęs su tarybinės delegacijos vadovo draugo N. Chruščiovo Suvienuytųjų Tarybų Organizacijos Generalinės Asamblėjos XV sesijoje pasakyta kalba.

Mes, kaip ir visi mūsų plačiosios tarybinės Tėvynės žmonės, norime gyventi ir dirbti taikų darbą, siekiant naujų laimėjimų komunizmo statybos bare.

Pas mus vaikai jau nuo pirmųjų mokyklos lankymo dienų mokomi sąžiningai dirbti ir gyventi. Štai kad ir Alfonso Maulės vaikai Antanas ir Irena, Balio Usevičiaus — Aldona ir Rėda, Broniaus Valinsko — Stasė ir Kaziukas, lankydamiesi pradinę mokyklą, kartu su tėvais prisidedo prie gausaus derliaus išauginimo. Todėl ramūs ir darbštūs mūsų kolūkio žemdirbiai nepaprastai didžiuojasi savąja Tėvyne, Tarybine vyriausybe, kuri visur ir visuomet gina paprastų darbo žmonių interesus.

Antanas Latvėnas
«Tarybinio pirmūno» kolūkio II laukininkystės brigados brigadininkas

«Pirmosios vagos» kolūkyje išaugintas gausus derlius. Atskiruose plotuose iš ha gaunama net po 1000 cent žaliosios kukurūzų masės. Geras ir bendras kukurūzų derlius — 650 cent iš ha. Iš kukurūzų kolūkio žemdirbiai pagamins tūkstančius tonų vertingo siloso. Nuotraukoje: rajono žemės ūkio inspekcijos vyr. agronomė Marytė Satkauskaitė (kairėje), «Pirmosios vagos» kolūkio agronomė Danutė Paškauskaitė ir rajono DŽD Tarybos vykdomojo komiteto pirmininkas Zigmas Derela apžiūri kukurūzų derlių, jį nuimant.

Vl. Jasinsko nuotr.

Išplėsimė pasėlių plotus

«Šviesos» kolūkyje mos slėsnios ir pelbuvo nemaža pelkėkėtos žemės, išrautų, užaugusių krūmų mokšniams, plotų, kurie kolūkiui iki šiol neduodavo jokios naudos. Dabar čia vykdomi plataus užmojo melioraciniai darbai — nudrenuoja-

P. Kubilius

ŽINIOS

apie ūkinių darbų eigą rajono kolūkiuose
1960 m. rugsėjo mėn. 25 d. (proc.)

Eil. Nr.	Kolūkio pavadinimas	Pasėta žeminių grūdams	Iškulta grūdinių ankštinių kultūrų	Nuimta kukurūzų	Paklota linų
1	„Adomynė“	97,0	16,9	*	*
2	„Alizava“	87,8	77,6	43,6	*
3	„Antašava“	*	72,5	65,2	70,6
4	„Ateitis“	83,4	15,2	10,9	63,3
5	„Atžalynas“	58,7	77,1	61,5	55,0
6	„Aukštaičiai“	87,5	29,0	16,7	66,6
7	„Aukštupėnai“	*	75,3	87,1	—
8	„Aušra“	70,4	39,4	15,8	—
9	„Byčiai“	*	21,8	*	—
10	„Bugailiškiai“	76,7	13,4	*	81,0
11	„Gegužės Pirmoji“	90,0	48,8	*	90,3
12	„Juodpėnai“	*	63,0	60,0	—
13	„Laisvė“	*	34,1	70,0	*
14	„Laukminiškiai“	*	73,7	74,3	*
15	„Lėvuva“	*	26,7	*	—
16	„Lukonys“	79,1	41,8	86,6	51,9
17	M. Melnikaitės v.	86,0	27,0	26,5	*
18	Mičiurino v.	85,3	30,4	40,9	—
19	„Mituva“	*	39,7	—	*
20	„Mūsų rytojui“	84,8	31,0	75,9	—
21	„Naujas gyvenimas“	*	33,7	25,9	*
22	„Nemunas“	98,3	25,6	*	*
23	„Neris“	80,0	34,3	80,0	81,8
24	„Noriūnai“	94,6	21,3	73,6	50,0
25	„Pakupys“	*	26,9	—	—
26	„Palanga“	72,9	23,4	40,0	—
27	„Pergalė“	*	30,0	*	—
28	„Pirmoji vaga“	97,7	63,3	38,2	84,3
29	„Pirmūnas“	*	50,8	50,0	40,0
30	„Pyvesa“	*	27,4	*	—
31	„Sakalas“	70,2	21,2	31,1	40,9
32	„Salamiestis“	*	82,6	77,2	*
33	„Skodėnys“	78,3	27,3	92,8	—
34	„Šetekšna“	*	49,3	48,6	29,2
35	„Šviesa“	*	38,0	95,8	85,7
36	„Švyturys“	91,1	39,9	14,8	—
37	„Tarybinis pirmūnas“	*	66,3	85,0	—
38	„Tiesa“	*	52,3	68,8	45,4
39	„Uoginai“	89,0	72,3	81,8	*
40	„Vedrupys“	*	33,3	20,7	—
41	„Vėžionys“	82,7	32,7	23,2	55,6
42	„Vienybė“	92,5	36,8	*	*
43	„Žadeikiai“	*	65,7	*	54,7
44	„Žalgiris“	77,0	24,2	27,6	—

Viso rajone: 90,8 39,2 61,8 52,8

* — įvykdė planą

Valstybinės statistikos rajono inspektorius

JAUNI SENIAI

— Ne tam aš ištekėjau, kad vėl dirbčiau kolūkyje, — čia iš Terpeklių kaimo, kodėl jis nedirbavo savo tėvams.

Du mėnesiai prieš vestuves „Lukonių“ kolūkio karvių melžėja Valė Baranauskaitė metė darbą ir „pratinsi“, kaip reikės gyventi vedusiai.

Taip šis „kavaliarėlis“, it koks valkadusl. Jos vyras dirba Šepetos durpių kraiko gamykloje. Bet ji negrįžta prie senojo darbo ir laukuose mažai pasirodo. Ramliai ji nemoka juo „nusisau valgo tėvų uždirbtą duoną. Kada tėvai subliūra ant Valės, ji atsikerta: nos. Bet reikia iš

Patys juk žinot, kad aš gavau iš jų 30000 rublių pasogos, ir man visą amžių nereikės dirbti.

Neveltui ją kolūkiečiai vadina „tridešimtūkstantine pana“.

Reikėtų prisiminti ne tik Valę, bet ir jos vestuves. Buvo pats karščiausias javų nuėmimo laikotarpis. Reikėjo gelbėti derlių. Bet Antanas Vala ir jo tėvas darė atly, rengėsi buliui. Taip savaltę ketvirtoje brigadoje darbai nepajudėjo iš vietos. Nepersparčliausiai jie „Vlenybės“ kolūkyje vyksta ir dabar, nes čia yra daug tokių žmonių, kaip Alfonsas ir Henrikas Tupolskiai. Akvilė Kumštienė ir kt., kuriems visos dienos yra „šventės“ ir visos „išgeriamos“.

go darbo, vengti jų iš tolo.

Ką gi veikia kolūkio partinė organizacija, artelės komunistai, kaip jie organizuoja kovą prieš tinginius ir girtuoklius?

Pasirodo, kad komunistas Antanas Vala nevisuomet pasižymėjo savo darbštumu. O neseniai, metęs darbą kolūkyje, išėjo dirbti į miškų ūkį. Sunku kovotis su dykūnais ir komunistui Baltui Vallui, nes jis ir pats negali būti kitoms pavyzdžiui. Jo sūnus Petras dažnai dykinėja, rodo blogą pavyzdį jaunimui, gyvena tėvų išlaikomas.

„Lukonių“ kolūkyje nuo seno gyvena darbštūs žemdirbiai. Klek čia pulkams jaunimo! Kolūkio pirmininku dirba, atėjusi į sunkiausią darbo barą, agronomė Aldona Indriūnaitė. Agronomas Vytautas Latvėnas nuėjo dirbti į atsliekancią ketvirtą brigadą. Kazys Katilėvičius, Mečislovas Šamparas savo darbštumu žinomi ir už artelės ribų.

Reikia, kad kolūkio partinė organizacija nukreiptų visus kolūkio darbuočiausius žmones ryžtingai kovai prieš tinginius ir girtuoklius.

A. Sakalauskas
TSKP narys

Vilniaus kraštotyros muziejuje buvo atidaryta respublikinė liaudies meno paroda, skirta Tarybų Lietuvos dvidešimtmėčiui. Parodoje beveik aštuoni šimtai liaudies menininkų eksponavo apie du tūkstančius darbų — paveikslų, medžio drožinių, keramikos dirbinių, audinių. Nuotraukoje: lankytojai liaudies meno parodoje.

M. Baranausko (ELTOS) nuotr.

Užsienio lietuvių spaudoje

Hitlerio keliais

Tuo metu, kai Amerikos, Kanados ir kitų užsienio šalių lietuviai viešėjo Lietuvoje ir džiaugėsi puikiais gimtosios tėviškos darbo vaisiais, Miuncheno (Bavarija) gatvėmis vaikščiojo vyskupas V. Brizgys. Jo vadovaujama ekskursija, atvykusi į tarptautinį maldininkų kongresą, žavėjosi šio miesto istorinėmis vietomis. Ir kaip jam, vyskupui Brizgiui, nesižavėti! Juk čia kadais Adolfas Hitleris darė savo pirmuosius mėginimus užgrobti valdžią ir po to padaryti „tvarką“ pasaulyje... O ta „hitlerinė tvarka“, kaip daugelis prisimena, ypač patiko Brizgiui ir kitiems vyskupams — „bažnyčios kunigaikščiams“, kurie per radiją 1941 metais

sveikino Hitlerio įsiveržimą į Lietuvą ir džiaugėsi: „Dabar mūsų tautai atsiveria vėl naujas gyvenimas!“

Ne be pagrindo spėliojama, kad vyskupas Brizgys nuvyko į Miuncheną sukalbėti dar vieną maldą už Hitlerį — išvaduotoją...

„Ponai musę kando“...

Kanados lietuvių laikraštis „Liaudies balsas“ praneša, kad kai kurie lietuviškieji buržuaziniai nacionalistiniai bėgliai kreipėsi į Kanados premjerą, prašydami suteikti paramą „kovoje prieš komunizmą“. Deja, premjeras atsakė, kad to negalima dabar padaryti, nes esąs „labai prastas momentas, blogas laikas“. „Senieji kanadiečiai pasijuokė iš jų, kaip iš durnelių, — rašo „Liaudies balsas“. — Ponai, musę kandę, nuleido nosį... Jų prašymas liko šauksmu tyruose“.

STALINO
KELIU

2 psl. 1960 m. rugsėjo 28 d.

MELŽĖJA *Jaunojo kaimo*
ŽMONĖS
ONA PURKĖNIENĖ

Saulė vos tik niro pro pilkėvų debesų miglą, laikrodžio rodyklė nukrypo į septyntą, bet Ona Purkėnienė jau buvo ant kojų. Nieko nelaukdama, ji greit atliko rytmetinius mamų ruošos darbus, keliais žodžiais persimetė su savo šeimos nariais, truputį užkando ir įprastu keliuku pasuko prie didžiulės karvių bandos. Jos jau buvo sočiai priėdusios dobily, atrajojo.

Pasidūmusi kibirus ir bidonus, Ona pradėjo įprastą ir pamėgtą savo darbą — melžimą.

Netrukus atskubėjo ir jos darbo draugės Danutė Matkonytė, Bronė Navarskaitė, Vlada Jakštienė ir kitos.

— Gal tu, Onute, ir per naktį nebemiegi, kad vis pirmoji prie karvių? — užkalbino ją Danutė.

— Karvutės — mano džiaugsmas, už tai aš ir pirmoji prie jų, — nuoširdžiai atsakė Purkėnienė — geriausiaji „Memuno“ kolūkio karvių melžėja.

Draugiškai besišnekučiuojant, Ona baigė melžti visas keturiolika karvių. Draugės dar tebmelžė, o Purkėnienė pilnus šviežio, putojančio pieno bidonus jau paruošė išvežimui į separavimo punktą, po to ėmė perkelinėti karves.

Viską sutvarkiusi, Ona grįžo į namus, o bidonai, pilni pieno, iškeliavo į punktą.

— Kartais ir pavalgyti užmirštu, — pasakoja šaunioji melžėja. — Bet svarbu tai, kad pats darbas mėgiamas, prie širdies. O gyvulius myliu iš pat mažens.

Apie melžėjos darbą kalba ir rezultatai. Praėjusiais metais, prižiūrėdama tiek pat karvių, ji primelžė po 3000 kg pieno iš kiekvienos. Šiais gi metais ji įsipareigojo primelžti po 3500 kg pieno. O jos žodis, paremtas darbštumu, tikrai tvirtas. Ona jau primelžė daugiau kaip po pustrėčio tūkstančio kilogramų pieno.

Šaunijai melžėjai, garbingai vykdančiai savo įsipareigojimus, tenka tik palinkėti sėkmės. O kolūkiečiai Oną Purkėnienę už jos darbštumą, stropumą tikrai myli, gerbia.

J. Andriūnas

„Memuno“ kolūkis

Žodis — pirmūnams

UŽ GAUSŲ SEKANČIŲ METŲ
derlių

zus mes dar kartą nuakėjome. O kai jie sudygo, ėmėme juos purenti. Pirmiausia purenime viena kryptimi, o po keletos dienų — kita. Taip pat kovai su piktžolėmis vartojome herbicidus. Geriausi jų yra 2,4-D.

Didelį dėmesį atkreipėme į kukurūzų auginimo atpigimą. Juk derlių gauti — tai dar ne viskas. Reikia, kad jo išauginimas pareikalautų kuo mažiau lėšų. Tad neveltui mes kukurūzus savo kolūkyje auginome tik mechanizuotu būdu. Patyrę traktorininkai Antanas Zuza ir Vilijus Urbonas labai gerai padirbėjo jų priežiūroje. Negalima nepaminti ir grandinininkų — Vandos Dyraitės, Elenos Skukauskaitės ir Jurgio Kersulio. Taip pat minėti kolūkiečiai dalyvavo kukurūzų priežiūroje ir nuėmime.

Pradžioje kukurūzus piovėme tik su kombainu, bet pasirodo, kad su juo derliaus nuėmimas būtų geresnis, jei būtų geresnės derliaus nuėmimo terminų, positėkėme šienaplovėms ruotojus Petrą Laucį ir Bronių Slavinską. Nuoširdžiai dirbdami, vyrai per dieną nupiauna po keletą hektarų.

Pirmieji šimtai tonų maistingo kukurūzų siloso mūsų kolūkyje jau pagaminti. Bet tai tik pradžia. Siloso šimtet turėsime kaip niekad daug. Kuo-ne-kuo, bet dėl pašarų kolūkio gyvulininkystės darbuotojai gali būti ramūs — jo bus užtektinai!

Jeigu mes dabar užsuktume prie siloso tranšėjų, ten pamatytume ne tik kolūkiečius. Į mūsų kolakų atvyko talkininkai. Tai — Kupiškio Vlado Rekašiaus vardo vidurinės mokyklos moksleiviai. Jauni jie — mergaitės ir berniukai, bet tokie darbštūs ir energingi, jog negailai jais nesidžiaugti. Neveltui mūsų kolūkio senieji žmonės kalba:

— Štai kur auga žmonės! Štai kokia žvali karta ateina pakeisti mūsų senųjų!

Atėjo ruduo. Prieš žemdirbių akis iškilo nauji darbai, nauji rūpesčiai. Be kitų darbų, mes nepamiršome ir kukurūzų. Jų sėjai, kaip ir pernai, taip ir šimet mes nutarėme ruošti ir rudens. Parinkome geras dirvas, tinkamas priešsėjai. Iš rudens aparsime, gerai patręšime ir, be abejo, kitais metais sulauksime dar geresnio derliaus, dar geresnių rezultatų. Taigi, norint išauginti gausų kukurūzų derlių, reikia ruošti iš rudens.

Šių metų mūsų laimėjimai, auginant kukurūzus, įpareigoja mus dar gertiau dirbti. Ir mes dirbsime. Trečiai septynmečio metai, tikimės, atneš dar didesnių pergalių. Kaip tik to mes ir sieksime!

Danutė Paškauskaitė
„Pirmosios vagos“ kolūkio
agronomė

13 kolūkių planas

RŪPESTIS DĖL DERLIAUS

Ne tik gausių žiemkenčių, bet ir vasarinių grūdinių kultūrų derlių nuėmė „Pakupio“ kolūkio pirmosios laukininkystės brigados nariai, vadovaujami brigadininko Prano Baltuškos. Čia ir iškilo kolūkiečiams rūpestis: kaip gi bus — juk derlius kluonuose gali netilpti!

Bet išeitis greit buvo surasta: prižiūrima mašinisto Broniaus Masiulio, sudūzgė kuliavimo „Neris“. Iš laukų prie kuliavimosios svyrudami judėjo vėžimai, pakrauti brandžių vasario derliumi, ir su kaupu prikrautos automašinos. Atvežti javai tiesiog būdavo paduodami į kuliavimosios „gerklę“. Gerai byrėjo avižos, dabar kuliama kiti javai.

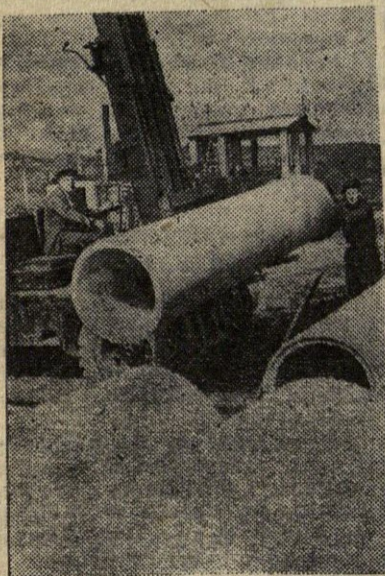
Visuomet prie kuliavimosios pamatai stropiai dirbančias kolūketes Jurkevičiūtė, Laužikaitė, Černiuvienė ir kt. Šauniai dirbo automašinų vairuotojai Grigas ir Kavoliūnas. Rūpintis paramą kolūkiečiams suteikė ir talkininkai — Vilniaus Valstybinio pedagoginio instituto studentai M. Šaulinskas, G. Viliūšytė, P. Vitkūnas ir kt.

J. Dilys

Sėja jau baigta

Viena pirmaujančių brigadų visuose darbuose „Laisvės“ kolūkyje — antroji, kur brigadininku dirba Jonas Garbauskas. Čia žiemkenčiai pasėti, viršytas sėjos planas. Jie jau sudygo. Nebodamas poilsio, traktorininkas Radionas Prokofjevas nuo ankstyvo ryto iki išvakščių sėjo žiemkenčius. Prie sėjamosios gerai, sumaniai padirbėjo kolūkiečiai Jonas Bartulis ir Tautvilius Kubilius. Šie kolūkiečiai žinomi ir kaip kitų laukininkystės darbų pirmūnai. Tokiais žmonėmis visuomet galima didžiuotis.

S. Juodiškytė

Vilniaus „Krosnies“ keramikos dirbinių gamyklos kolektyvas išleido naują produkciją. Čia pagaminta pirmoji betono vamzdžių partija. Vamzdžiai yra keturių metrų ilgio ir turi nuo 60 iki 130 centimetrų skersmenį. Jie skirti kanalizacijos trasoms. Nuotraukoje: naujieji betono vamzdžiai autokranu nuimami nuo agregato.

M. Baranausko (ELTOS) nuotr.

SU JAUNATVIŠKA ENERGIJA

Į „Tarybinio pirmūno“ kolūkį atvyko nemaža Vilniaus Valstybinio pedagoginio instituto studentų. Jie čia atvyko su pakilia nuotaika dirbti, tuo labiau, kad ir pirmaujančiame rajono kolūkyje dar yra nemaža darbų, ypač tvarkant derlių Studentai ėmėsi darbo su jaunatviška energija. Jie vežė javus prie kuliavimosios, taip pat kūrė, atliko ir kitus darbus. Visada kolūkiečiai džiaugėsi Galinio, Bielinsko, Butėno, Sakalausko, Beržinskaitės ir kitų studentų sumaniai atliekamu darbu. O studentams prityrusiai vadovavo ir dirbo jų vadovas Radžiukynas.

M. Barzdžiukaitė

PAS JUOS BALTARANKIŲ NĖRA

Jau beveik savaitė, kaip „Bugailiškių“ žemės ūkio artelėje baigta linarūtė. Antrosios brigados žemdirbiams linus rauti padėjo VI. Rekašiaus vardo vidurinės mokyklos aštuntosios klasės moksleiviai. Brigadininkas Stasys Vosylus nuoširdžiai padėjo talkininkams už stropų darbą.

P. Paketuris

Iš vienos dienos pašto

Vežant derlių nuo laukų į kluonus, gerai dirbo „Laisvės“ kolūkio automašinos vairuotojas Juozas Prokofjevas. Dabar jis veža kraiką iš Šepetos durpių-kraiko gamyklos. Ką tik jam brigadininkas J. Garbauskas pasakė, Juozas visuomet stengiasi darbą atlikti gerai.

S. Janiūnaitė

Rūpinantis sodininkyste — šia pajaminga žemės ūkio šaka, „Laukminiškių“ kolūkyje užveistas jaunas sodas. Tikrai nemaža padirbėjo kolūkiečiai sodindami vaismedžius. Bet kaip gi sodas atrodo dabar? Čia visuomet pamatysi besiganant vieną kitą dešimtį karvių. Štai kaip Povilas Barzdžiukas, kuris paskirtas prižiūrėti sodą, juo „rūpinasi“. O juk jaunas sodas yra prie pat jo sodybos. Ką j tai pasakys ir agronomė Kristina Malinaus-

kaitė, gyvenanti pas P. Barzdžiuką?

K. Lingys

Kupiškio miesto vaistinė sekmadieniais dirba tik nuo 13 iki 14 val. Tai, žinoma, labai mažas laiko tarpas, todėl pagal receptus vaistai gaunami tik pirmadieniais. Na, o ligos negalima išsizuoti ir sekmadieniais.

Atrodo, kad vaistinės darbą sekmadieniais reikėtų pertvarkyti.

V. Masilionis

Miesto DŽD Tarybos deputatas

Kas nežino „Juodpėnų“ kolūkio darbščių artojų, smagių dainininkų! Ir darbe, ir dainoje — visur jie pirmieji. Ne tik šauniais liaudies šokių šokėjais, bet ir kaimo kapela gali didžiuotis juodpėniečiai. Nuotraukoje: „Juodpėnų“ kolūkio saviveiklininkai.

VI. Jasinsko nuotr.

*****

TARP didžiųjų rajono bibliotekos lentynų su knygomis, tarp tvarkingai išdėstytų stalų su laikraščiais bei žurnalais aš sutikau buvusią savo kurso draugę dar iš Vilniaus Kultūros švietimo techniku- mo — Ireną Budrytę. Ši nedidukė, šviesių garbanų ir melsvų, lyg giedro dangaus mėlynė, akių bibliotekininkė su nepaprastu judrumu, su negėstančia šypsena veide be perstojo sukiojosi tai prie lentynų, tai vėl prie stalų, gyvai aptarnaudama gausius bibliotekos ir skaityklos lankytojus.

Išsišnekėjome. Žodis po žodžio, ir mes prisiminėme visą savo mokslo technikume praeitį.

Ir kažkodėl, kaip tik tada, kada mačiau prieš save šią merginą, per didelius vargus ir pasiryžimą, per nuoširdžią meilę tarybinei knygai pasiekusią savąjį tikslą, aš prisiminiau tai, ką, dar techniku- me mokydamasis, iš jos bu- vau išgirdęs. Į mane vėl pažvelgė jos pilna vargų, nuo- skaudų ir ašarų prislėgta vai- kystė...

***

Mes su mama tada grįžome iš tetos Eugenijos, nu- nešusios jai suverpti vilnas. Teta gyvena toli toli — Žilinskių kaime, ir mums su mama iš mūsų, Budrionių, kaimo tenka gerokai paėjėti. Bet aš visada noriai einu pas tetą. Dangus toks tyras, mė- lynas, be jokio debesėlio. Laukai žali. Visur saulė, sau- lė... Griovyje pagal takelį žydi purienos. Aš taip norė- čiau jų prisiskinti, tačiau ma- ma neleisdžia bristi į vandenį. Aš prašau mamą sustoti ir leisti man priskinti purienų, bet mama tik supyksta: — Jei taip visais pagrioviais varlėnėsime, tai iki rytojaus nepareisim namo.

Vos neverkiu. Negana to, kad pas tetą Eugeniją ilgai

nesisvečiavome — net gi ne- baigiau valgyti pyrago riekes su medum, o čia dar net į pakėlės grožybes neleidžia- ma pasižiūrėti. Ir vis dėl tos sesytės Elvyros mama taip skuba namo; ji namuose tik- riausiai jau verkia. Patempu- si lūpą, aš nenoromis einu toliau.

— Ir ko gi mama taip sku- ba? Kodėl ji tokia nerami? — šį mintis vis neduoda man ramybės.

Prisimenu, kad ir namuo-

neriekės, — siūlė mama.

Aš, matyt, sujudėjau. Lo- va sugirgždėjo, ir jie nutilo. Daugiau nieko nebeisigirdau. Tada aš nieko nesupratau iš tos jų kalbos, bet mano vai- kiška širdis pajuto, kad ties mūsų namais pakibo kažkoks juodas, baltas debes, kuris taip gąsdina mano tėvelius.

Štai dabar aš ir ryžausi užklausti mamą apie tą bai- sų debesį.

— Mama, kodėl tu vaka- rais verki? Kodėl judu su

Br. JONUŠKA

ŠIURPI NAKTIS

se kažkodėl neramu. Atėjus kiekvienam vakarui, mūsų namus užgula slogi tyla. Mama ilgai negula, vaikšto nuo lan- go prie lango, kažką kužda- si su tėčiu, įtikinėja, mal- dauja jo. Po to tėvelis vis- kur tai išsina. Kelis kar- tus naktį pabudau, užgirdusi šalia savęs mamą kukčiojant. Bet, kai tik paklausiau, kas yra, mama apsimeta miegan- ti, arba atsako, kad man tik prisispavė, — ji visai ne- verkusi. O vieną vakarą aš net nutariau pagudranti: atsi- guliau ir stengiuosi neužmigti. Taip jau norėjosi sužinoti, kokią paslaptį slepia tėtė su mama nuo manęs. Nieko ne- ltardami, jie sėdėjo prie langų ir šnekėjosi apie įvai- rius ūkinius darbus. Iš pra- džių nieko nesupratau, nes kalbėjosi tyliai, kad mūsų, matyt, nepažadintų. Tik vė- liau, labiau įsiklausiusi, aš šį tą nugirdau:

— Jei jie žudytų, tai ma- ne. Tau ir vaikams nėra ko bijotis. O aš jiems nepasi- duosiu.

— Išvažiuokim iš čia ge- ria, Jonuk. Bala jos nema- tē, tos žemės... Kaip nors pragyvensime. Nors drebėti

tėtė vis šnabždatės ir man nieko nesakote? Aš bijau...

— Ką tu... tai tik tau taip atrodo. — Mama bando nusi- šypsoti.

Ne! Neapgausite manęs. Aš jau nebemaža ir neusi- leisiu, kol nesužinosiu visos tiesos.

— Mamyte, pasakyk, — maldauju aš, apkabinusi jos kaklą.

Mamos šypsena vėl užge- so. Ji žiūri nebe į mane, o kažkur tolyn — link Klaidės miško, iš kur, tikriausiai, va- karais atslinkdavo tas baltas- sis debesys ir gąsdindavo ma- no tėvelius.

— Dar yra blogų žmonių, vaikuti... Štai aš ir bijau dėl jų. — Staiga ji mane pri- spaudžia prie savęs ir bu- čiuoja. — Aš jau privargau, o štai jums, tau, vaikeli, jau ne- bereikės nei vargti, nei bijo- ti. Praeis tos dienos... Jūs būsite laimingi.

Tada aš vėl mažai ką te- supratau, apie kokią laimę kalbėjo mama, kodėl ji ma- ne bučiavo ir verkė. Aš net nepagalvojau, kad tai gali būti paskutinis mamos pabu- čiavimas, kad jos mielos ran- kos jau niekada daugiau ne- beapkabins manęs, nebepri-

spaus taip tvirtai, tvirtai prie savęs, kaip tik ji viena te- moka. O jei būčiau žinoju- si!.. Bet sunku dar buvo man, šešiametei, įsivaizduoti, kad po tokios gražios dienos at- slinks tamsi, juoda naktis, po kurios jau nelengva žmogui atsipeikėti...

...Mane kažkas judina už pe- čių, purto, nutraukia antklo- dę, — lyg vandeniui perpila nemalonius šaltis. Neapsako- mai noriu miego, baisu iš- lipti iš šiltos lovos. Negalė- dama atsipeikėti, rąžausi, tri- nu akis ir stengiuosi vėl už- sitraukti ant savęs antklodę. Bet kažkoks klaidus ir ne- įprastas mamos šnabždesys mane prablaivina, priverčia paklusti.

— Dukryte, greičiau... vil- kis, vaikeli.

Jaučiu, kaip ji mauna ant galvos suknelę, kartu velka ir megztuką, jaučiu, kaip dreba mamos rankos, — ji nie- kaip negali manęs apvilkti. Žiūriu, tėvelis velka sesutę. Iš pradžių nieko nesusigau- dau, bet pagaliau man pasi- daro aišku: tas juodas debe- sis, visą laiką kybojęs virš mūsų, jau krenta...

— Mamyte, kas? — aš šo- ku prie jos ir visa drebu.

— Tylėk, Irut... Skubėk. Kai jie tik įsilauš į vidų, pra- šykim, kad tėtė paliktų gy- vą...

— Nereikia, Januti! Jūs tu- rite gyventi... Žiūrėk, augink vaikus, — ir tėtė priėjęs bu- čiuoja mamą, mane, sesytę. — O dabar — greit į rusį.

(B. d.).

STALINO KELIU

3 psl. 1960 m. rugsėjo 28 d.

KOVA SU NUSIKALSTAMUMU — VISUOMENĖS REIKALAS

Mūsų šalyje į kovą su nusikalstamumu vis labiau ir labiau įsijungia partinės, tarybinės, profsąjunginės ir komjaunimo organizacijos. Už tai diena iš dienos mažėja ir nusikalstamųjų skaičius. Ir vis dėlto mūsų rajone dar yra įstaigų, kuriose kol kas vis dar nepakankamai kovojama su nusikalstamumu arba visiškai praeinama pro vieną kitą blogybę negirdom.

Kupiškio sviesto gamyklos vadovai gerai žinojo, kad Palėvenės cecho vyr. meistras Juozas Sidaugas piktnaudžiaavo tarnybine padėtimi, girtuokliavo, buvo amoralus, bet buvo nubaustas tik tada, kai jau visur ir visiems buvo žinomas jo elgesys. Panašiai atsitiko ir su Puponių grietinės nugriebimo punkto vedėju Gene Galvonaite. Ji sąmoningai surauginė 74 kg grietinės, pardavė komiso parduotuvei ir, padengus nuostolį, įmonės sąskaita gavo 300 rb. pelno. Ar tie tokie Galvonaitės elgesį Kupiškio sviesto gamyklos įmonės vadovai buvo informuoti. Deja, jie prieš Galvonaite nesėmė jokių konkretnių priemonių. Matydama, kad tokiu būdu galima pasipelnyti ir likti nenubaustai, tokiu pat nusikaltimui ryžosi ir Kuosėnų pieno separavimo punkto vedėja Elena Merkytė. Apie šį faktą taip pat buvo pranešta Kupiškio sviesto gamyklos vadovams. Bet jie dar ir dabar nesirūpė minėtų merginų nusikaltimo poelgio apsvartinti savo darbuotojų kolektyve.

Nenormali padėtis yra Kupiškio vartotojų kooperatyvo kepykloje. Kepyklos vedėjas Stasys Juknevičius grubiai piktnaudžiauja tarnybine padėtimi. Apie tai 1960 m. balandžio 18 d. buvo pranešta kooperatyvo vadovams. Tačiau jie tik po dviejų mėnesių prisiminė Juknevičiaus nusikaltimą ir apsvartė. Teisingiau — glostydami apsvartė... Tas, žinoma, negalėjo neturėti įtakos kitiems kepyklos darbuotojams. Neveltui bulkučių kepimo cecho brigadininkė Bronė Bolnienė ėmė grobstyti cukrų. Taip „dingo“ net 130 kg cukraus. Be abejo, minėti piliečiai kalti, bet dalis kaltės krinta ir įstaigos vadovams, kurie dar gana abejingai laikosi kojoje su nusikalstamumu.

„Tiesos“ kolūkio karvių melžėja Antanina Marcinkevičienė pakeitė savo neproduktingą karvę į produktyvią visuomeninę karvę. Žinoma, tai galėjo ir neįvykti, jeigu kolūkio valdyba rimtesnį dėmesį būtų skyrusi kolūkiečių auklėjimui darbu.

Kartais į nusikaltimą pa-

stuma ir tai, kad įmonės ar įstaigos vadovai mažai kontroliuoja materialines vertybes. Kaip tik dėl to fakto Palėvenės krakmolo fabrike neseniai įvyko vagystė. Ne kontroliuojamas sandėlininkas Petras Skėrys pagrobė apie 2000 plytų.

Kolektyvinis svarstymo poveikis turi didelę auklėjamąją reikšmę. Pavyzdžiui, „Aukštaičių“ kolūkyje buvo apsvartytas malūno vedėjo Alfonso Stanevičiaus nusikaltimas. Minėtas pilietis neišrašydavo kvitų, ir, tokiu būdu, pats pasisavindavo pinigų. Kolūkio valdybos posėdyje jis buvo atitinkamai perspėtas. Tai kolūkiečių paveikė, ir jis, reiklia tikėti, ateityje taip nebepasielgs. Taip pat kolektyvinis svarstymas teigiamai

paveikė Kupiškio vet. ligoninės vet. sanitarą Vladą Martinonį, kuris anksčiau už gyvulių skiepimą iš piliečių imdavo pinigų, prekybos tiekimo bazės trąšų sandėlininką Edvardą Vrubliauską, kuris grobstė trąšas, ir kitus.

Paskutiniu metu „Bugailiškių“ kolūkio valdyba yra informuota apie kolūkiečio Rimanto Šimonio spekuliaciją, Albino Kaulakio nusikaltimą, grobstant cementą. Taip pat pranešta „Byčių“ kolūkio valdybai dėl Valės Gapšienės spekuliacijos. Reikia tikėti, kad minėti kolektyvai paveiks tuos asmenis, einančius nusikaltimo keliu, ir mūsų rajone dar labiau sumažės nusikalstamumas.

J. Lašakauskas
Milicijos vyr. leitenantas

Imperialistiniai vaizdėliai

VEIDAI IR KAUKĖS

3. Dievui ir žvalgybai

Dvidešimto amžiaus Vatikano dievai tapo aktyviais Italijos, Vokietijos, Ispanijos ir kitų šalių fašistinių vadeivų bendrininkais ir sąjungininkais. Šia proga pravartu prisiminti 1929 metais Vatikano įsteigtą Rytų institutą bei minėtą „Rusikumą“ („rusiką“ koledžą), į kurį buvo verbuojami slapsti agentai ir iš Lietuvos. Ši karinė-politinė mokykla, kurios pirmuoju dvasios tėvu buvo caro armijos karininkas Nikolajus Bratko, paruošė nemažą šnipų ir diversantų, kurie buvo siunčiami į Tarybų Sąjungą ir kitas socialistines šalis. Dabar ši mokykla, vadovaujama vokiečio Gustavo Veterio, žymiai išplėtė mokymo programą, įvesdama ir „gamybinę praktiką“: čia dėstomi šaudymas, radijo ir telegrafo ryšiai, šuoliai su parašutais...

Ką gi sako panašūs faktai? Jie rodo, kad vatikaniškas tarnavimas dievui visiškai sutampa su tarnavimu JAV ir kitų imperialistinių valstybių žvalgybai. Ši, palyginti, smulkų stebuklą patvirtina visa eilė žinomų žmonių. Plačiai išgarsėjęs JAV šnipas — lakūnas Pauersas savo byloje parodė, kad šnipų dalinį „10—10“, kuriame jis tarnavo, asmeniškai aplankė amerikiečių kardinolas Spellmanas. Pastarasis, be kita ko, turi labai didelę įtaką Vatikano politikai. Neseniai Kinijoje buvo demaskuotas Vatikano „olimpietis“ kunigas Džemsas Eduardas Uolisas, kuris ten rinko karinę ir politinę informaciją.

Italijos buržuazinis savaltarštis „Punto“ pranešė, kad du Romos kurijos kardinolai — Italas Džakomo Testa ir vokiečių jėzuitas Augustinas Bea išvyko į Boną konsultuotis su kancleriu Adenaueriu. Amerikietis kardinol-

as Luidži Munkas išvažiavo į Ameriką sustyguoti dangiškus ir žvalgybinius reikalus.

4. Naujas stebuklas

Italų savaitraštis „A-bi-či“ rašo, kad sekantis Vatikano bažnyčios užplanuotas stebuklas — tai teutonų riterių ordino atgaivinimas Vakarų Vokietijoje. Šis ordinas, kadaise pagarsėjęs savo žygiais į Rytus — „Drang nach Osten“ — ir ne kartą trypęs Lietuvos žemę, yra užkariavęs karštas Vatikano ir visų dabartinių fašistų — naujųjų „kryžiaus žygių“ organizatorių — simpatijas. Ne atsitiktinai šio ordino atgimimo rūpinasi teutoniška Geležinio kryžiaus kavalerių sąjunga, kurios nariu yra pirmasis Vatikano „olimpietis“ Vokietijoje pats kancleris Adenaueris.

Ir vis tik, nežiūrint visų vatikaniškų „olimpietų“ pastangų bei minėtų „stebuklingų“ įvykių, gyvenimas savo ruožtu žengia į priekį, išlaisvindamas tautas iš kolonializmo priespaudos, suteikdamas paprastus žmones į vieningas gretas kovoje už taiką, demokratiją ir socializmą.

O koks likimas tų vadinaimų „vatikaniškų olimpiečių“? Atrodo, kad jų likimas pranašiskai numatytas poeto T. Tilvyčio garsiajame eilėraštyje „ŠIKŠNOSPARNIAI“:

Jie išsivėps su pragaro ir rojus mitais.

Nušvis pasaulis liaudies

džiaugsmo jaunatve.

Jau aušta pusė žemės gaublio laisvės rytas.

Naktiniams paukščiams lemta jau nebogvent...

T. Garstytis

KOLŪKIEČIO DARBO KNYGELĖ

Šiats metais kolūkiuose įvesta nauja kolūkiečio darbo knygelės forma, siekiant dar labiau sustiprinti ir išvystyti kolūkių statybą.

Anksčiau kolūkiečio darbo knygelė tarnavo tik einamaisiais metais priskaitytų darbadienių ir išduotų avansų registracijai. Metų bėgyje kolūkiečiai joje stebėdavo, ar visus darbus užrašo brigadininkas ir ar teisingai priskaityti darbadieniai. Bet galėdavo, pilnai atsiskaityti už metų darbą ir suderinus esamus pasitaikiusius nesklaidumus su kolūkio valdyba, knygelę lyg ir nusto davo savo reikšmės.

Paskutiniu metu kolūkių statybos praktika iškėlė būtinumą pertvarkyti kolūkiečių visuomeninio darbo veiklos apskaitą. Kolūkiečiai pradeda praktiškai įgyvendinti pensijinį aprūpinimą bei laikino nedarbingumo lapelių apmokėjimą, suteikia nemokamas atostogas ir t. t. Tokie išmokėjimai priklauso pagal kolūkiečio darbo stažą, kas iki šiol kolūkiuose paprastai nebuvo praktikuojama.

Naudingas visuomeninis darbas — pats svarbiausias reikalas tarybinio žmogaus gyvenime. Todėl kolūkietis teisingai turi pareikalaus iš kolūkio valdybos, kad jo darbas būtų apskaičiuotas ne tik einamųjų metų dokumentuose, bet tokiame ilgametiniame dokumente, kaip naujai praktikuojama darbo knygelė, kuri kaip tik ir pateisina visus anksčiau paminėtus reikalavimus.

Įrašai į knygelę daromi kolūkio buhalterijoje, kiekvienam kolūkiečiui stropiai atrenkant visus per eilę metų jam priskaičiuotus darbadienius bei darbo dienas ir piniginių bei natūrinių atlyginimų. Tai būtina daryti iš kolūkių archyvuose išsaugotų dokumentų už ankstyvesnius metus. Pirmoje eilėje tam reikia naudoti galutinio pinigais ir natūra atsiskaitymo su kolūkiečiais žiniaraščių metų pabaigai. Iki šių metų gruodžio 31 d. reikia sudaryti visų kolūkio narių, eilę praėjusių metų dalyvavusių visuomeninėje gamyboje, vardinius sąrašus pagal brigadas su knygutėje reikalingais duomenimis. Sąrašus apsvartius ir patvirtinus valdybos posėdžiuose, iš jų duomenis galima įrašyti į darbo knygeles. Ši didelį ir atsakingą darbą turi atlikti kolūkių sąskaitybos darbuotojai.

Jei kolūkių archyvuose tam reikalingi dokumentai kartais nebuvo išsaugoti, tai duomenys apie kolūkiečio darbo stažą nustatomi, artelės valdybai apklausiant kitus kolūkiečius. Tam rekomenduojama sudaryti komisiją iš kolūkyje seniausiais gyvenančių kolūkiečių ir nesuinteresuotos organizacijos (pvz., apylinkės Tarybos) atstovo, kuri ir nustato knygutėje reikalingiems įrašams davinius pagal kitų kolūkiečių apklausimą arba pagal kolūkiečių išsaugotas ankstyvesnių metų darbadienių knyguotes bei šį

reikalą apsvartant brigados arba visuotiniame susirinkime. Tokiu atveju kolūkiečio darbo knygutėje daromas bendras įrašas už eilę metų, pvz.: nuo 1950 m. iki 1953 m. dirbo laukininkystėje, nuo 1953 m. iki 1956 m. tarnavo Tarybinėje Armijoje, nuo 1956 m. iki 1958 m. dirbo kolūkyje traktorininku ir pan.

Sudarytieji eilės praėjusių metų sutrauktiniai sąrašai kolūkiečių darbo stažui nustatyti bei kiti su darbo knygių užvedimu reikalingi dokumentai turi būti stropiai saugomi kolūkio bylose. Darbo knygelės užvedamos visiems suaugusiems kolūkio nariams, o taip pat ir paaugliams, dalyvaujantiems visuomeninėje gamyboje. Be to, kolūkio valdyba dar privalo turėti atsargoje knygių priaugantiems ir naujai stojantiems ir neturintiems knygių nariams.

Užpildytos darbo knygelės saugomos kolūkio kontoroje, o jų tarpai įteikiami kolūkiečiams metų bėgyje į rankas. Kolūkiečiui pareikalavus, darbo knygutė turi būti jam parodoma, ar teisingai joje daromi įrašai. Išvykstančiam iš kolūkio kolūkiečiui darbo knygelė atiduodama į rankas, joje padarius paskutinius įrašus.

Vytautas Stančikas
Rajono žemės ūkio inspekcijos
vyr. ekonomistas-revizorius

AUTORIAUS PASTABA. Naudotasi Sidelkino ir Baukovo straipsniu „Trudovaja knižka kolchoznika“.

Redaktorius S. ZAUKA

REGISTRUOJA SANTUOKA

Santuokos numatomos įregistruoti 1960 m. spalio 8 d.

Tubeltis Kazys, Julius s., gimęs 1935 m., gyv. Kupiškio raj., Slavinskio km., su **Rutonyte Irena**, Prano d., gimusia 1942 m., gyv. Kupiškio raj., Tarybų a. 10—4.

Puzinas Stasys, Stasio s., gimęs 1909 m., gyv. Kupiškio raj., Kalinio g-vėje Nr. 17, su **Baranaukaite Juana**, Juozo d., gimusia 1921 m., gyv. Kupiškio raj., Vainiūniskio vnk.

Serelka Bronius, Povilo s., gimęs 1928 m., gyv. Kupiškio raj., Gedimino g-vėje Nr. 76, su **Kazakevičiute Vanda**, Vlido d., gimusia 1922 m., gyv. Kėdainių raj., Šėtos m.

Santuokos numatomos įregistruoti 1960 m. spalio 15 d.

Savičius Mykolas, Adomo s., gimęs 1896 m., gyv. Kupiškio raj., Masilioniskio km., su **Ivaškevičiute Ona**, Kosto d., gimusia 1908 m., gyv. Kupiškio raj., Subačiaus m.

Krtaučiukas Bronislovas, Kazio s., gimęs 1936 m., gyv. Kupiškio raj., Udukių km., su **Petruskaite Vanda**, Vinco d., gimusia 1932 m., gyv. Kupiškio raj., Palėvenėje.

Garbaskas Balys, Petro s., gimęs 1928 m., gyv. Kupiškio raj., Rudilių km., su **Pajuodyte Genovaitė**, Jono d., gimusia 1938 m., gyv. Anykščių raj., Bitaičių km.

Dauderys Vytautas, Jono s., gimęs 1936 m., gyv. Kupiškio raj., Gindvilų km., su **Bistyte Eteyra**, Jono d., gimusia 1934 m., gyv. Kupiškio raj., Vilniaus km.

STALINO KELIU

4 psl. 1960 m. rugsėjo 28 d.